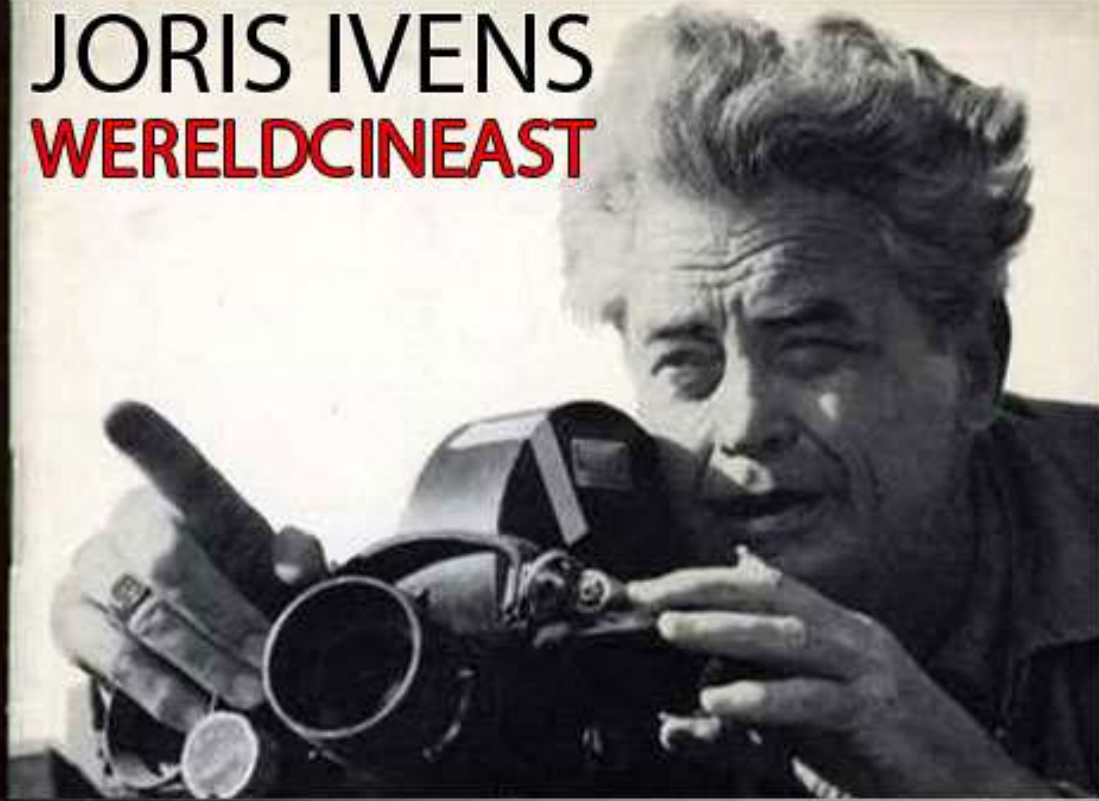
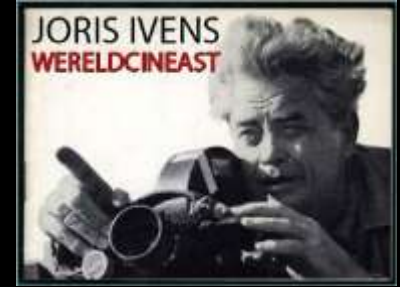

JORIS IVENS
WERELDCINEAST

Joris Ivens, een ingenieur van de ziel

Joris Ivens, een ingenieur van de ziel

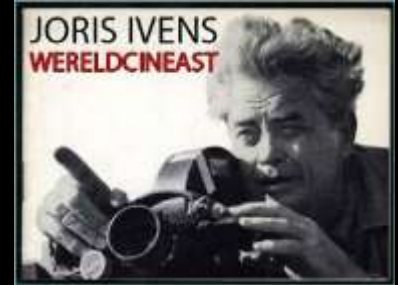
In 2009 gaf de **Ivens Stichting uit Nijmegen** een DVD Box en boek uit over de wereldcineast **Joris Ivens**

Een **historische gebeurtenis** en een geschenk aan alle revolutionairen, internationalisten, progressisten en democraten in de wereld van vandaag

De film uit de box geven ons een flinke dosis **vreugde en optimisme**

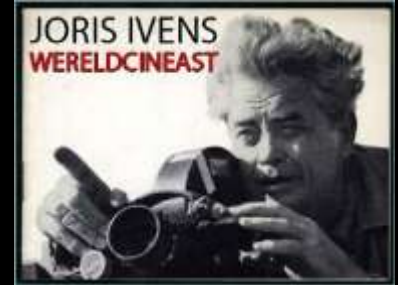

Goed herinneringen

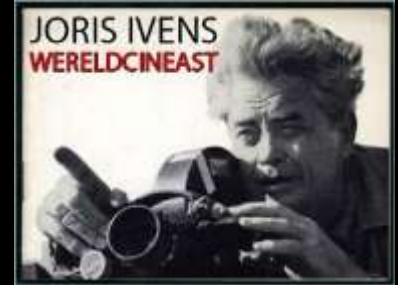
- De films van Ivens waren enorm populair in de jaren zestig en zeventig. "Borinage", "Spaanse aarde", "De zeventiende breedtegraad", "Yukong", stuk voor stuk films die gekend waren bij een breed publiek
- Zijn documentaires werden als "wapens" gebruikt in de anti-kapitalistische en anti-imperialistische strijd. Alsook in de strijd voor de revolutie en het socialisme
- Door de verandering van de wereldsituatie en de zeer slechte distributie (tot op heden) werden zijn films nog slechts zeldzaam getoond

Goed herinneringen

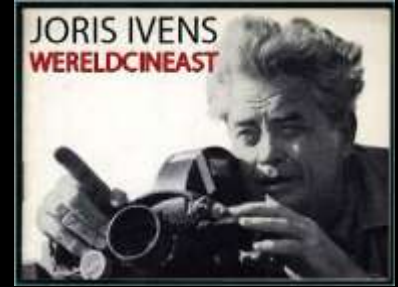
- Persoonlijke herinneringen
 - Ivens kwam in Gent, voor de Derde Wereldbeweging (DWB), zijn film over de bevrijdingsstrijd van het Laotiaanse volk "het volk en zijn geweren" tonen in 1974. Na de voorstelling en het debat hebben we nog een gans de nacht naar hem geluisterd in het kleine kot van een kameraad
 - In 1976 toonden we met de Marxistisch Leninistische studentenbeweging (MLB) en Alle macht aan de Arbeiders (AMADA) de 12 documentaires van de reeks "Yukong". Vooral de documentaire over de generatorenfabriek gaf mij opnieuw moed om op fabriek te blijven werken

Joris Ivens, zijn jeugd jaren

- Jeugd
 - Geboren in Nijmegen (Nederland) in 1898
 - Zijn vader was van Duitse afkomst en foto- en filmhandelaar
 - Zijn vader oefende een sterke invloed op hem; de plicht om zich in te zetten “frapper, toujours frapper”, de katholieke moraal “strijden tegen het onrecht”, de vooruitgangsgedachten van het liberalisme
 - Hij kende een zeer gelukkige jeugd en kreeg vrij veel vrijheid en kansen van zijn bemiddelde ouders
 - Hij profiteerde van de firma van zijn vader om de filmtechniek te leren en zijn loopbaan in de zaak te beginnen.
 - Het filmen leerde hij bijna helemaal alleen
Er bestond geen filmschool in Nederland

Joris Ivens, zijn jeugd jaren

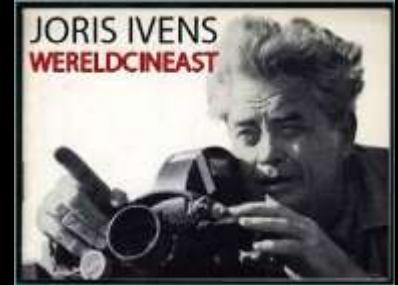

■ Jeugd

- Op dertienjarige leeftijd maakte hij zijn eerste film: "Wigwam"
Daarvoor schakelde hij gans zijn familie in
Het is het verhaal van de goede indiaan (gespeeld door Ivens) tegen de slechte indianen.

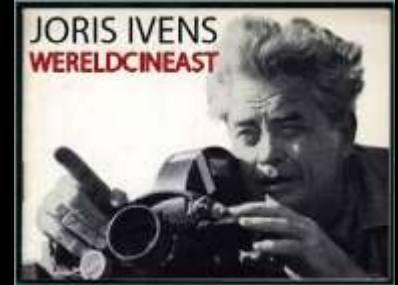
Joris Ivens, zijn jeugd jaren

■ Jeugd

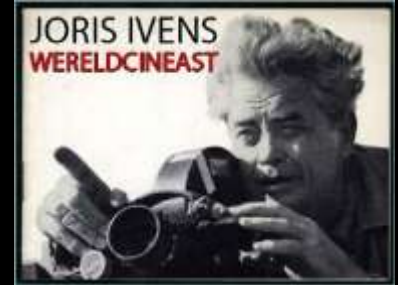
- Studeert economie in Rotterdam
- Studeert foto- en filmtechniek in Berlijn
In Berlijn maakt hij kennis met de kunst avant-garde, de klassenstrijd, het communisme en het werken in een fabriek
- Samen met zijn Duits-Poolse vrouw beheert hij de Amsterdamse vestiging van de familiezaak CAPI vanaf 1927
- In 1927 is hij medeoprichter van de FILMLIGA
Daar leerde hij de Russische avant-garde (Poedovkin, Vertov) kennen
- Zijn bekommernis, als jonge cineast, is in de eerste plaats esthetisch (avant-garde) maar ook ethisch (film moet de mensen en de wereld beter maken, daarbij staat de vooruitgang centraal)

Joris Ivens, filmgenres

- De filmkunst van Ivens kan je ongeveer in de volgende **genres** indelen
 - De “puur esthetische” films (vooral zijn eerste film)
 - De “poëtische” films
 - De “geëngageerde” films
 - Verdediging van de vooruitgang
 - De antikapitalistische films
 - De antifascistische strijd en oorlog
 - De antikoloniale oorlog en de bevrijdingsstrijd
 - De verdediging van het socialisme

Joris Ivens, esthetische films

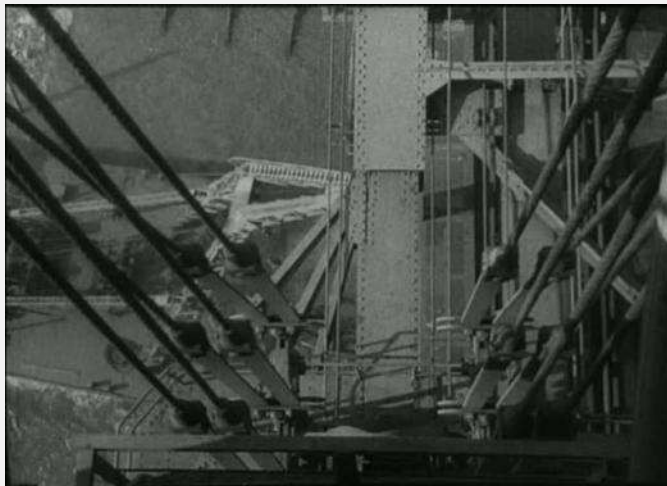

- "Esthetische films"

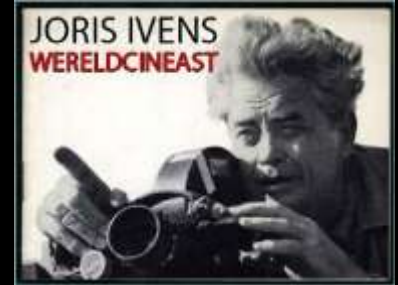
- In de films "De brug" en "Regen" staat de esthetiek centraal. Het is een spel van zwart-wit overgangen, van de bewegingen van zijn onderwerp en de dynamiek van zijn camera.

In "De brug" zijn er bijna geen mensen te zien

In "Regen" maken de mensen deel uit van het esthetisch gebeuren.

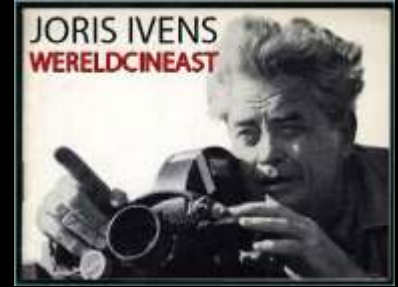
Joris Ivens, esthetische films

- "Esthetische films"
 - In ondermeer de reclamefilm "*Radio-Philips*" stelt hij zijn camera in dienst van de vooruitgangsgedachte en brengt hij hulde aan de schoonheid van de techniek en de industriële productie

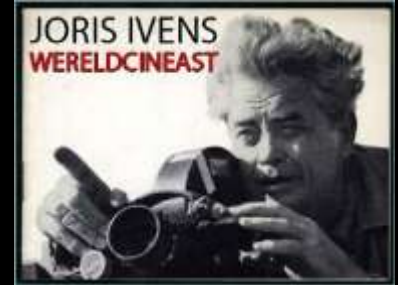
Joris Ivens, esthetische films

- “Esthetische” films
 - In zijn verdere loopbaan zal Joris Ivens steeds veel belang hechten aan de esthetiek van zijn films.
 - Meestal dient zijn esthetiek om de inhoudelijke boodschap beter en overtuigender over te brengen
 - Maar soms is het hem enkel om de schoonheid te doen (de schoonheid van de natuur, de mensen, de techniek, de productie...)

Joris Ivens, poëtische films

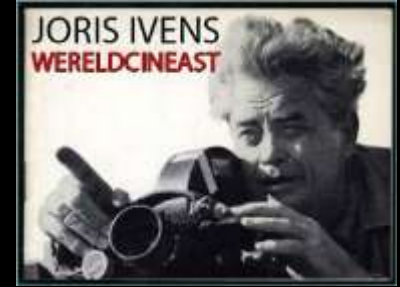

■ "Poëtische" films

- Zijn esthetische kwaliteiten komen het best tot hun recht in de poëtische films
- De mensen, hun dagelijks leven en de omgeving waarin zij werken, staan centraal
- Ook zijn latere geëngageerde films bevatten Ivens een grote poëtische kracht.

Joris Ivens, geëngageerde film

- Geëngageerde "vooruitgang" films
 - Joris Ivens heeft films gemaakt, op bestelling van ondermeer de Amerikaanse staat en de stad Rotterdam, om industriële projecten te ondersteunen die het land, de stad, de streek,... moderniseren en die het leven van de mensen verbeteren

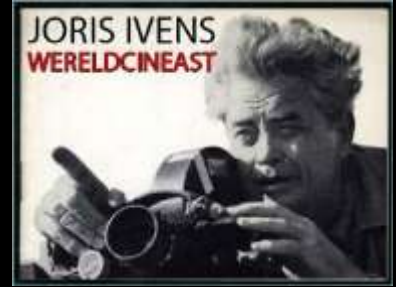

Power of land

Europoort, Rotterdam

Joris Ivens, geëngageerde film

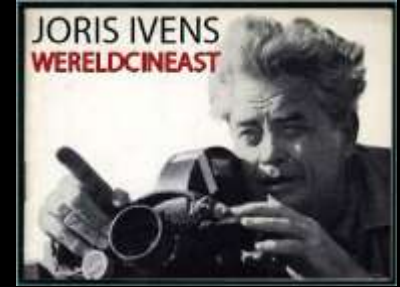
- Geëngageerde "vooruitgang" films
 - Dit geloof in de vooruitgang komt ook altijd voor in zijn politiek geëngageerde films

Zuiderzee, nieuwe gronden

Joris Ivens, geëngageerde film

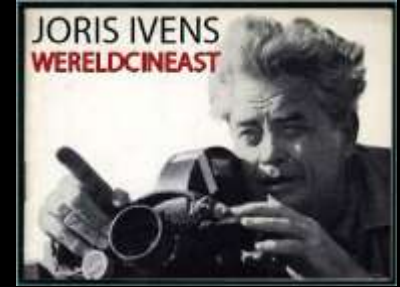

- Geëngageerde "antikapitalistische" films
 - Een klassiek voorbeeld van zijn antikapitalistische films is zeker "Borinage" maar ook het tweede deel van "Zuiderzee, nieuwe gronden" en de film "Komsomol", waarin het socialistisch systeem wordt vergeleken met het kapitalistisch systeem in crisis

Borinage

Joris Ivens, geëngageerde film

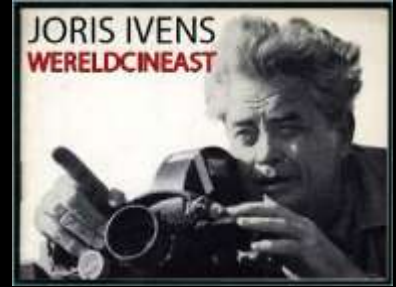

- Geëngageerde “antifascistische” films
 - De meest gekende antifascistische film is zeker “Spaanse aarde”, maar hij hielp ook mee aan propaganda films die de oorlog tegen het fascisme en nazisme verdedigen
 - Met zijn films haalde Ivens niet alleen geld op maar overtuigde hij duizenden kijkers om zich (op een of andere manier) in te zetten tegen het fascisme

Spaanse aarde en 400 miljoen

Joris Ivens, geëngageerde film

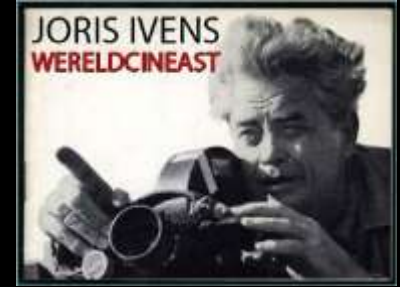

- Geëngageerde "antikoloniale oorlog en bevrijdingsstrijd" films
 - Zijn film, die de koloniale oorlog van Nederland tegen de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië aanklaagt, leverde hem de woede op van de Nederlandse regering

Indonesia Calling

Joris Ivens, geëngageerde film

- Geëngageerde “antikoloniale oorlog en bevrijdingsstrijd” films
 - Zijn films over de strijd van de volkeren van Indochina tegen het Amerikaans imperialisme maakten hij deel uit van de wereldwijde solidariteitsbeweging tegen het imperialisme (in de jaren zeventig).

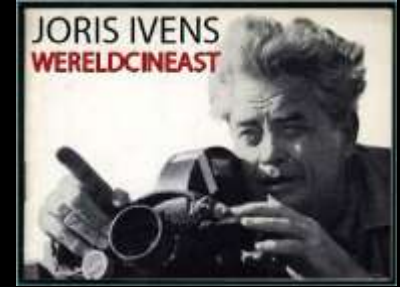

De zeventiende breedtegraad

Het volk en zijn geweren

Joris Ivens, geëngageerde film

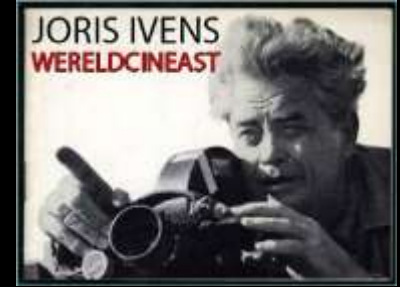

- Geëngageerde “antikoloniale oorlog en bevrijdingsstrijd” films
 - Dankzij zijn contacten met Sovjetcineasten en zijn bezoeken aan de Sovjet-Unie geraakt hij ervan overtuigd dat alleen het socialisme de wereld kan redden uit een vernietigende economische, politieke en morele crisis. De esthetiek van de Sovjetcineasten sluit aan bij de zijne en geeft deze een krachtige sociale dimensie

Komsomol

Joris Ivens, geëngageerde film

- Geëngageerde “antikoloniale oorlog en bevrijdingsstrijd” films
 - Na de teloorgang van het communistische elan in de USSR geraakt hij in de ban van het China van Mao Zedong. Hij ziet in de Culturele Revolutie de grootste massabeweging van alle tijden om de nieuwe mens te scheppen in de nieuwe socialistische maatschappij

Yukong
Het verhaal van de bal

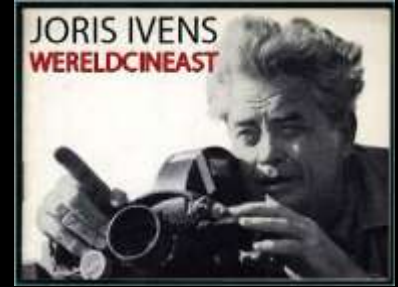

Joris Ivens, FILMS

- We gaan nu volgende films bespreken en er een aantal fragmenten uit tonen
(onze excuses voor het vervelend opladen en starten van de DVD's)
 - "*Zuiderzee, nieuwe gronden*" (Nederland, 1933)
 - "*Magnitogorsk, Komsomol*" (USSR, 1933)
 - "*(Misère au) Borinage*" (België, 1934)
 - "*Spaanse aarde*" (Spanje, 1937)
 - "*400 miljoen*" (China, 1939)
 - "*Indonesia Calling*" (Australië, 1946)
 - "*De 17de breedtegraad*" (Noord-Vietnam, 1968)
 - "*Hoe Yukong de bergen verzette*" (Volksrepubliek China, 1976)
 - "*Het verhaal van de wind*" (Volksrepubliek China, 1988)

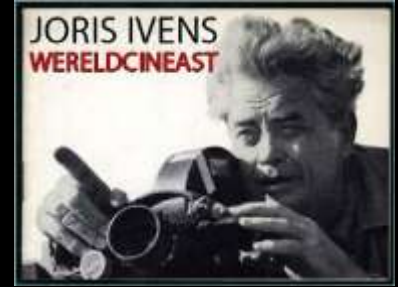
Joris Ivens, FILMS

- "*Zuiderzee, nieuwe gronden*" (Nederland, 1933)
 - Twee tegenover elkaar staande delen
 - 1° Hulde aan het "Hollands genie" en de werkers
 - 2° Aanklacht tegen de crisis en het kapitalisme

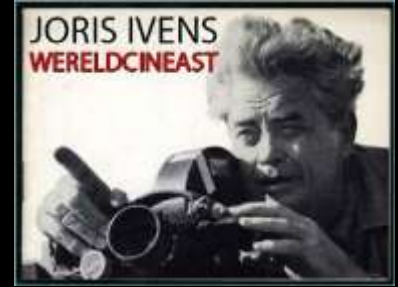
Joris Ivens, FILMS

- "*Magnitogorsk, Komsomol*" (USSR, 1933)
 - Documentaire over de bouw van de tweede hoogoven in het nieuwe industriële bekken Magnitogorsk
 - Het industrieel bekken wordt, uit het niets, uit de grond gestampt in het kader van het eerste vijfjarenplan
 - De jeugd organisatie Komsomol neemt een groot deel van de bouw op zich en werkt onder extreem moeilijke omstandigheden
 - "De hel van Dante, de toren van Babel, plus het socialisme"

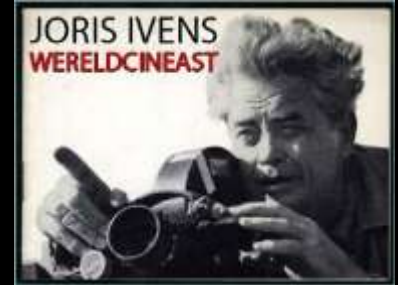
Joris Ivens, FILMS

- "*Magnitogorsk, Komsomol*" (USSR, 1933)
 - Het is een hulde aan de socialistische arbeidsethiek (socialistische wedijver in plaats van geldgewin stimuleren de productie)
 - De staalproductie over de Oeral speelde een grote rol in de wapenproductie tijdens de Tweede Wereldoorlog

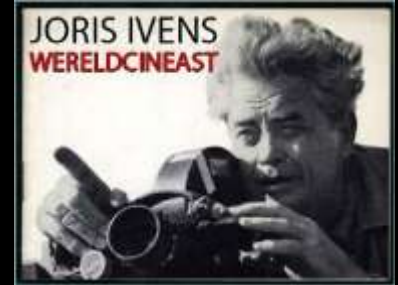
Joris Ivens, FILMS

- "*(Misère au) Borinage*" (België, 1934)
 - Samenwerking met Henri Storck (België)
 - Aanklacht tegen ellendige leef- en werkomstandigheden in het industriële bekken van de Borinage (Henegouwen).
 - Ook hulde aan de grote staking van 1932

Joris Ivens, FILMS

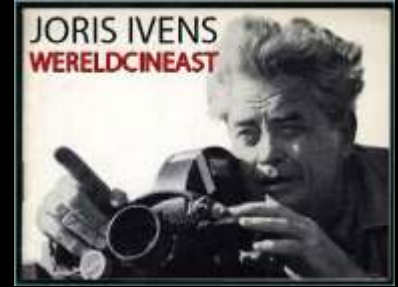

- *"(Misère au) Borinage"* (België, 1934)
 - Tijdens de half clandestiene opnames weet hij zich goed te verbinden met de mijnwerkers en hun gezin
 - De burgerlijke en sociaaldemocratische pers veroordelen de film als "revolutionair" en "demagogisch"
 - Alleen de communisten (met hun groeiende invloed) steunen de film

Storck, Ivens en Fonteyne

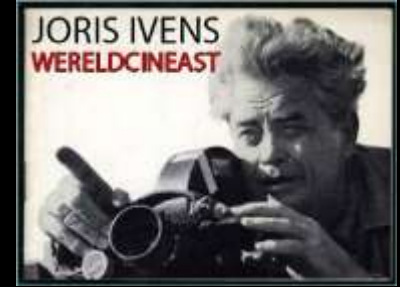
Joris Ivens, FILMS

- "*Spaanse aarde*" (Spanje, 1937)
 - Ivens start vanuit de Verenigde Staten de productie van een documentaire over de Spaanse burgeroorlog
 - De film moet de niet-interventie politiek helpen doorbreken (de nazi's en de fascistten steunen Franco, alleen de Sovjet-Unie steunt de Spaanse Republiek)

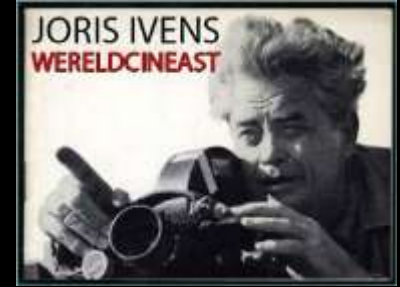
Joris Ivens, FILMS

- "*Spaanse aarde*" (Spanje, 1937)
- Het is een tweeluik: enerzijds de oorlog en de gevechten, anderzijds de strijd voor de productie op de gecollectiviseerde gronden
- De commentaartekst is van de schrijver Hemingway en wordt ingesproken door Orson Wells

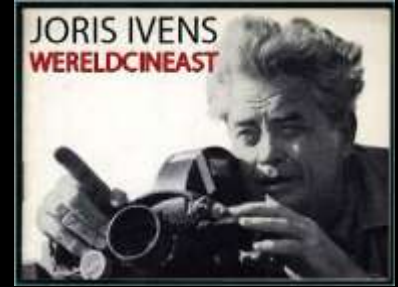
Joris Ivens, FILMS

- "*400 miljoen*" (China, 1939)
 - De film roept op tot solidariteit met de Chinese republiek die vecht tegen de invasie van Japan.
 - De film is meteen een waarschuwing tegen de dreiging van een nieuwe wereldoorlog

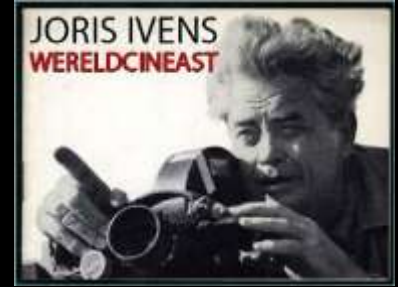
Joris Ivens, FILMS

- "*400 miljoen*" (China, 1939)
 - De opnames staan onder de strenge controle van de rechtse nationalist Tchang Kai-tchek
 - Ivens houdt rekening met de eenheidsfront politiek van de Chinese communisten (Mao Zedong)
 - Ivens schenkt zijn camera aan Zhoë En-lai

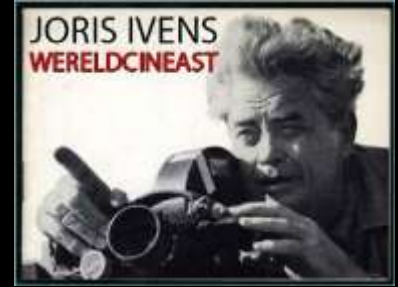
Joris Ivens, FILMS

- "*Indonesia Calling*" (Australië, 1946)
 - Ivens gaat naar Indonesië om, op vraag van de Nederlandse regering, de overgang naar onafhankelijkheid te begeleiden
 - Maar Indonesië maakt gebruik van het machtsvacuüm bij de nederlaag van Japan de onafhankelijkheid uit te roepen
 - Als antwoord stuurt Nederland troepen naar Indonesië

Joris Ivens, FILMS

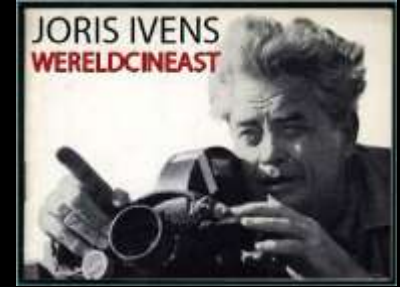

- "*Indonesia Calling*" (Australië, 1946)
 - Ivens keert de Nederlandse regering de rug toe en steunt in Sedney de boycot van het transport van Nederlands oorlogsmateriaal en troepen naar Indonesië
 - Van dan af krijgt Ivens (tot in de jaren 80) problemen met zijn Nederlands paspoort

Ivens ontvangt
het gouden kalf in 1985
"Ivens had gelijk"

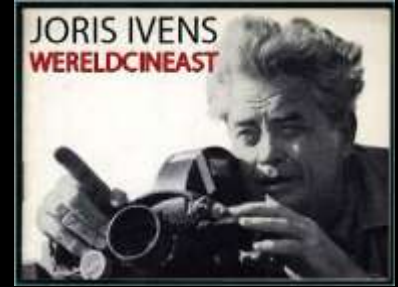
Joris Ivens, FILMS

- "*De 17^e breedtegraad*" (Noord-Vietnam, 1968)
 - Ivens gaat, samen met zijn vriendin Marceline Loridan, filmen in Noord-Vietnamees oorlogsgebied
 - Zijn film heeft een geweldige impact op de wereldwijde solidariteitsbeweging: "Vietnam overwint"

Joris Ivens, FILMS

- "*De 17^e breedtegraad*" (Noord-Vietnam, 1968)
 - Weinig nadruk op de oorlogsellende
 - Wel nadruk op de heroïsche strijd van de Vietnamese mannen, vrouwen en kinderen onder de bommenregen van de Amerikanen

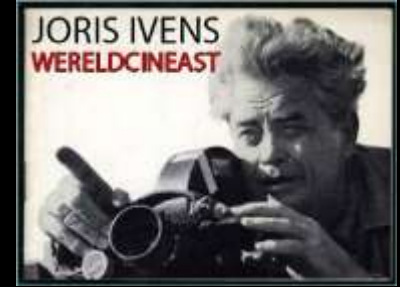
Joris Ivens, FILMS

- "*Hoe Yukong de bergen verzette*" (Volksrepubliek China, 1976)
 - Ivens stelt grote verwachtingen in het China van Mao
 - Hij maakt een reeks reportages in de Volksrepubliek China op het einde van de Culturele Revolutie
 - De film bakent zich van de gauchistische lijn van de bende van vier

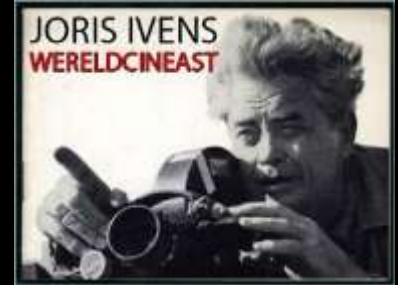
Joris Ivens, FILMS

- *"Hoe Yukong de bergen verzette"* (Volksrepubliek China, 1976)
 - Het filmproject heeft de steun van Zhou Enlai die vraagt "geen rooskleurig beeld" te geven over de Chinese realiteit en de Culturele Revolutie
 - De filmreeks bestaat uit 12 kleine en grote reportages en duurt 12 uur
 - "De farmacie" Wie dienen? De winst of het volk?

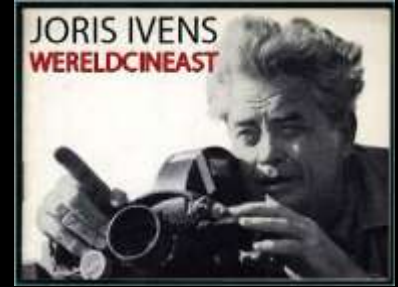
Joris Ivens, FILMS

- *"Het verhaal van de wind"* (Volksrepubliek China, 1988)
 - Het is een synthese film over zijn werk, in de late herfst van zijn leven
 - De film is esthetisch, poëtisch en politiek geëngageerd
 - In hoeverre is het een film van Ivens en niet van Marceline Loidan?

Joris Ivens, FILMS

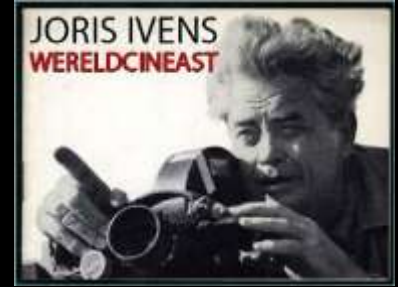
- *"Het verhaal van de wind"* (Volksrepubliek China, 1988)
 - Hij bakent zich af van de Communistische Partij.
 - In de film levert hij kritiek op het autoritarisme en bureaucratisme
 - Hij is verbitterd na de mislukking van de Culturele Revolutie

Ivens 90 jaar

Onderhoud met Deng

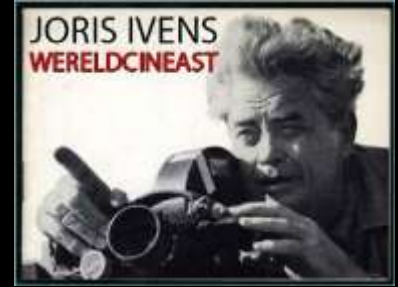
Joris Ivens, FILMS

- *"Het verhaal van de wind"* (Volksrepubliek China, 1988)
 - Hij verwijst naar de metafysica en naar een wereld "voorbij de zichtbare en meetbare realiteit"
 - Wijst het communisme en haar "mislukkingen" af

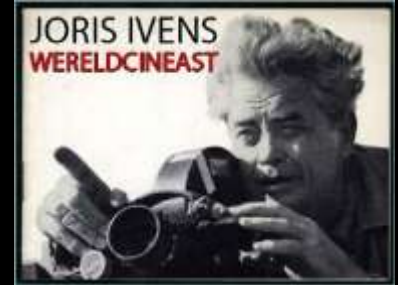
Joris Ivens, BILAN

- Joris Ivens mag niet beoordeeld worden op basis van zijn laatste film en verklaringen
 - Deze zijn perfect te begrijpen in het anticommu-nistisch klimaat van eind de jaren tachtig en de val van het socialisme (dat zich in heel wat landen aankondigde in 1989)
 - De oude Ivens kon zich niet steunen op een marxistisch-leninistische partij om de ingewikkelde wereldsituatie correct te analyseren en om weerstand te bieden aan het anticommu-nisme

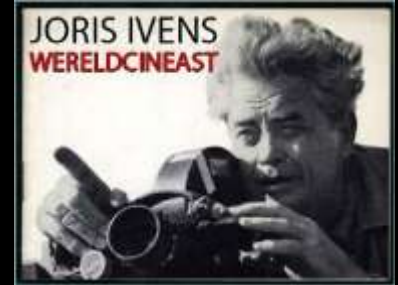
Joris Ivens, BILAN

- Joris Ivens moet beoordeeld worden op basis van geheel zijn werk, leven en inzet
 - Nooit heeft hij films afgezworen
 - Wie de kans heeft alle films van Ivens te bekijken krijgt een correcte en revolutionaire kijk op de ontwikkeling van de geschiedenis van de twintigste eeuw
 - We kunnen veel leren van de mens Ivens: zijn inzet, zijn eerlijkheid, zijn liefde voor het volk en voor het socialisme
 - Zijn filmkunst heeft school gemaakt, zeker in de documentaire film

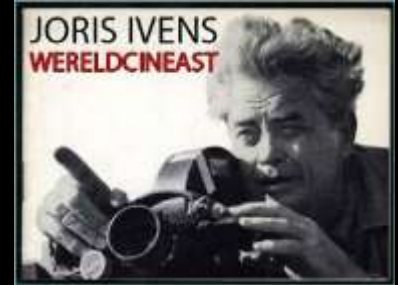
Joris Ivens, BILAN

- Joris Ivens is een monument en kreeg een monument
 - In zijn geboorteplaats werd een monument ter herdenking geplaatst
 - De Nederlandse **Ivens stichting** levert fantastisch werk om de films en het leven van Ivens kenbaar te maken.De uitgebrachte DVD box is daar maar een voorbeeld van

Joris Ivens, BILAN

EINDE

Met dank voor jullie aandacht